«ایران» با نمایندگان ادوار و دولتمردان سابق به بحث گذاشت

بودجه واقعگرایانه دولت چهاردهم

گزارش

رئیس‌جمهوری در سفر به استان خراسان جنوبی گفت: «وضعیت سختی که پیش آمد، نعمتی بود برای ما که بیدارتر شویم.» این بیداری، خود را در اعداد و ارقام لایحه بودجه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد. به عبارت دقیق‌تر، آنچه بودجه انقباضی خوانده می‌شود، نتیجه مواجه شدن کشور با دشواری‌های ساختاری متعدد است. تحریم و فشار ارزی و نفتی فقط یکی از این دشواری‌هاست. اقتصاد ایران سال‌ها به گونه‌ای شکل گرفته که به جای تولید، بر مصرف تأکید داشته است. این تأکید، امروز به جایی رسیده که بخش‌های مولد دچار فشارهای فرساینده شده و این فرسایش دولت را ناگزیر کرده است تا به قول معروف «دست و پای خود را جمع کند». واقعیت این است: این بودجه، آرمان دولت پزشکیان نیست، بلکه مطلوب وضعیت موجود کشور است. بنابراین در مواجهه با این بودجه پیشنهادی، دو راه می‌ماند: راه اول، یا ادامه دادن به رویکردهای آرمانی و نادیده گرفتن واقعیت‌های موجود، راه دوم همان است که پزشکیان در خراسان جنوبی گفت، یعنی بیداری به دلیل روبه‌رو شدن با شرایط دشوار. نگاه و راه آرمانی، به معنای نادیده گرفتن واقعیت‌های عینی درآمدی دولت، تعریف درآمدهای غیرواقعی و بر پایه همین درآمدهای غیرواقعی، ایجاد هزینه‌های فزاینده و بیش از توان مالی دولت در بودجه ۱۴۰۵ است. راه دوم که همان راه بیداری است، در پذیرفتن واقعیت‌های اقتصادی کشور، تلاش برای هرچه کمترکردن کسری بودجه و دوری از مصوباتی است که شاید در کوتاه‌مدت باعث تشویق هواداران سیاسی شود، اما در بلندمدت از طریق تورم، از جیب همان هواداران برداشت می کند .

در کنار این دغدغه، در فرآیند بررسی بودجه در مجلس و چانه‌زنی‌های نمایندگان و ذی‌نفعان، اعم از وزارتخانه‌ها و سایر بخش‌ها و سازمان‌هایی که ردیف‌هایی در بودجه دارند، مسأله دیگری هم رخ نموده است؛ این مسأله، شایعات، حواشی‌ها و اظهارنظرهای غیردقیقی است که درباره بخش هزینه‌های فرهنگی بودجه مطرح شده است. آن‌طور که از جداول و شاخص‌های مندرج پیداست، نه‌تنها ردیف‌های بودجه‌ای نهادهای فرهنگی کاهشی چشمگیر داشته، بلکه سخنان و ادعاهای مطرح شده درباره برخی مؤسسات مشهور مانند مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره) واقعی و درست نبوده است. به عنوان مثال، سهم اعتبارات امور فرهنگ از ۲/۸ درصد در قانون بودجه ۱۴۰۴ به ۲/۶ در لایحه ۱۴۰۵ کاهش یافته است، در عین حال، سه ردیف جداگانه این مؤسسات در بودجه سال گذشته در یک ردیف ادغام شدند. بنا به این ملاحظات، می‌توان گفت چه در مجلس و چه در بیرون مجلس و در نگاه کارشناسان غیردولتی، آنچه امروز احساس می‌شود، نگاهی دیگر اما دقیق‌تر به سند مالی پیشنهادی برای سال ۱۴۰۵ است.

مجلس و راه‌های افزایش قدرت خرید مردم

یادداشت

مجتبی یوسفی
سخنگوی کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۵

بودجه صرفاً یک سند حسابرسی نیست، سند حکمرانی و مؤثر بر زندگی ۸۵ میلیون ایرانی است. تصمیماتی که در موضوعات مختلف، از تعیین نرخ افزایش حقوق و دستمزد تا حقوق گمرکی کالاها گرفته می‌شود و نیز مالیات و فروش نفت به عنوان منابع اصلی درآمدی دولت و تأمین منابع هزینه‌ها، بر زندگی تک‌تک ایرانیان اثرگذار است. یک نگرانی اصلی نمایندگان، میزان افزایش حقوق و دستمزد است که در لایحه دولت ۲۰ درصد پیش‌بینی شده است. حداقل تورم پیش‌بینی‌شده برای سال آتی ۴۰ تا ۴۵ درصد است، یعنی سال آینده قدرت خرید کارمند و کارگر و بازنشسته از ۲۰ تا ۲۵ درصد کاهش می‌یابد. موضوع دیگر، افزایش ۲ واحد درصدی مالیات بر ارزش افزوده است. درست است که کالاهای اساسی مشمول این نوع مالیات نیستند و ۷۰ درصد کالاها و خدماتی که مشمول مالیات بر ارزش افزوده می‌شوند در سبد خانوار قرار ندارند، اما نسبت به اثر این افزایش در ۳۰ درصد کالاهایی که در سبد خانوار هستند، نگرانی وجود دارد. در چنین شرایطی، اولویت کمیسیون تلفیق بودجه افزایش قدرت خرید مردم است. اینکه این هدف از طریق افزایش پرداخت صورت بگیرد یا کنترل تورم، موضوع بحث و گفت‌وگو است. زیرا باید بپذیریم که دولت با محدودیت در تأمین منابع مواجه است. بنابراین جلوگیری از افزایش تورم راه منطقی‌تری است. اگر قرار باشد حقوق و دستمزد را افزایش دهیم اما جلوی تورم را نگیریم، نتیجه‌ای جز بی‌ارزش شدن پولی که به دست مردم می‌دهیم، نخواهد داشت. علاوه بر کنترل تورم، آنچه می‌تواند به قدرت خرید و معیشت مردم کمک کند، هدفمند و هوشمندانه عمل کردن در اختصاص منابع به خانوار است. مثلاً یک پیشنهاد این است که بخشی از درآمد ناشی از افزایش ۲ درصدی مالیات بر ارزش افزوده صرف حمایت‌های معیشتی شود یا برای خانوارهایی اعمال شود که مجموع درآمدشان از عدد مشخصی کمتر است. این رویکرد، هم در هدفمند شدن یارانه‌ها و هم در رسیدن منابع حمایتی به ذی‌نفعان نهایی که دهک‌های پایین جامعه هستند، بیش از افزایش حقوق مؤثر است. هر چند در مجلس تلاش داریم تا افزایش حقوق بیشتری به تصویب برسد.

ضرورت همراهی دولت و مجلس درباره بودجه

مصطفی هاشمی‌طبا
عضو ادوار دولت

برحسب قانون، مجلس شورای اسلامی اختیار تغییر در لوایح ارسالی دولت از جمله لایحه بودجه را دارد. نباید این را فراموش کنیم که همراهی قوه مقننه با قوه مجریه در زمینه بودجه ۱۴۰۵ یک ضرورت ملی است. نکته‌ای که همه بخش‌های حکمرانی باید لحاظ کنند، این است که امروز زمان شعار دادن و رقابت‌های مردم‌پسند نیست. کشور در وضعیت حساسی قرار دارد و هر تصمیم نادرست می‌تواند تبعات بلندمدتی داشته باشد.

بنابراین باید پذیرفته شود که ایجاد کسری بودجه، حتی اگر در کوتاه‌مدت جذاب و محبوب به نظر برسد، در نهایت به زیان همان مردمی تمام می‌شود که مسأله دفاع از آنان مطرح می‌شود. راه‌حل این مسأله، شفافیت در بیان منابع و مصارف، پرهیز از تعریف هزینه‌های جدید بدون پشتوانه و همراهی با دولت در اصلاحات ساختاری است و این انتظاری است که بیش از هر قوه دیگری از قوه مقننه می‌رود.

دفاع از دولت در این مقطع، دفاع از عقلانیت اقتصادی است. دولت نمی‌تواند برخلاف واقعیت‌های اقتصادی عمل کند و مجلس نیز نباید از آن انتظار داشته باشد از طریق بازی با ارقام یا چانه زنی‌های سیاسی مشکلات مزمن را یک شبه حل کند.

راه‌حل، پذیرش واقعیت‌ها، اصلاح مسیرهای غلط گذشته و پرهیز از خودزنی اقتصادی است. اگر این مسیر با همدلی و مسئولیت‌پذیری طی نشود، تکرار تجربه‌های شکست‌خورده گذشته صرفاً هزینه‌های بیشتری بر کشور تحمیل خواهد کرد، هزینه‌هایی که پرداخت‌کننده نهایی آن مردم خواهند بود.

واقعیت اقتصاد ایران را نمی‌توان با حرف‌های شعاری یا داخل کردن ارقام غیرواقعی در بودجه پنهان کرد. تجربه سال‌های اخیر به‌روشنی نشان داد که تکرار سیاست‌هایی که پیش‌تر شکست خورده‌اند، نه‌تنها به بهبود معیشت مردم منجر نمی‌شود بلکه بحران‌های موجود را عمیق‌تر می‌کند. امروز نباید دوباره همان مسیر را تکرار کرد.

افزایش حقوق و پرداخت‌های دولتی با این تصور صورت می‌گیرد که می‌توان قدرت خرید را بالا برد، اما این سیاست حتی اگر در ظاهر به نفع بخشی از جامعه باشد، در عمل تنها گروه محدودی از حقوق‌بگیران را تقویت می‌کند و اکثریت جامعه یعنی کسانی که نه حقوق دولتی دارند و نه به منابع رسمی دسترسی دارند، بیش از پیش آسیب می‌بینند. به دیگر سخن، این رویکرد پاسخگوی مشکلات ساختاری اقتصادی کشور نیست و صرفاً صورت مسأله را پاک می‌کند.

مسأله اصلی اقتصاد ایران، ضعف بنیادین درآمدها بویژه درآمدهای ارزی و نبود یک نظام کارآمد برای مدیریت و کنترل منابع ارزی است. کشور سال‌ها به درآمدهای نفتی متکی بوده و اکنون که این درآمدها به دلایل مختلف محدود شده‌اند، جایگزین مؤثری برای آنها فراهم نشده است.

در چنین شرایطی افزایش هزینه‌های بودجه‌ای چه از طریق بالا بردن حقوق‌ها و چه از طریق گسترش تعهدات دولت، صرفاً به تشدید تورم منجر می‌شود. این یک قاعده ساده اقتصادی است که نمی‌توان آن را با مصوبه تغییر داد.

وقتی منابع واقعی وجود ندارد و دولت و مجلس صرفاً با جابه‌جایی اعداد روی کاغذ یا صدور اوراق بدهی تلاش می‌کنند کسری را پنهان کنند، نتیجه چیزی جز انباشت بدهی و فشار بیشتر بر اقتصاد نخواهد بود. اوراق مالی، در هر نام و قالبی که منتشر شوند، در نهایت نشانه کسری بودجه‌اند و بار آن دیر یا زود بر دوش مردم خواهد افتاد.

از سوی دیگر، ضعف ساختارهای تنظیم‌گر داخلی نیز به بحران دامن زده است. تضعیف نهادهای مسئول تنظیم بازار، ادغام‌های ناکارآمد و رها کردن کنترل‌های ضروری با این توجیه که «بخش خصوصی آزاد است» فضایی آشفته ایجاد کرده که در آن نه دولت ابزار مؤثر دارد و نه بخش خصوصی در یک محیط باثبات فعالیت می‌کند. تضاد میان شعار آزادی اقتصادی و مداخلات مقطعی و سلیقه‌ای، نتیجه‌ای جز سردرگمی فعالان اقتصادی و کاهش سرمایه‌گذاری نداشته است.

در این میان نهاد قانونگذار و ناظر، مسئولیت سنگینی در قبال ثبات اقتصادی کشور دارد. افزودن هزینه‌های جدید به بودجه، افزایش اعتبارات برخی نهادها و پنهان کردن کسری‌ها پشت اعداد و اوراق، نه‌تنها کمکی به معیشت مردم نمی‌کند، بلکه آینده اقتصاد را گروگان می‌گیرد.

بودجه تنها بخشی از اقتصاد کشور است. اگر همین بخش درست تنظیم نشود، می‌تواند به موتور تورم و بی‌ثباتی تبدیل شود. در شرایطی که کشور با مشکلاتی از گذشته روبه‌روست، تمرکز صرف بر بازی‌های عددی بودجه‌ای نوعی ساده‌انگاری است.

ارزیابی رویکرد احتمالی نهاد قانونگذار در بودجه‌ریزی

عزت‌الله یوسفیان ملا
نماینده ادوار مجلس

وقتی دولت اعلام می‌کند بخش درآمدی بودجه را کاملاً مد نظر قرار داد، یعنی حداکثر منابع مالی ممکن درآمدهای نفتی و مالیاتی را پیش‌بینی کرده وچیزی از دید دولت پنهان نمانده است که برخی بخواهند با چانه زنی‌های بعدی جای خالی آن را پر کنند. به طور کلی، اعداد مندرج در بودجه صرفاً فرضیات بوده و به صورت نقد در خزانه موجود نیست. در طول سال باید درآمدهایی باشد تا امکان هزینه هم باشد. بنابراین هر جایی از بودجه با «احتمال» روبه‌رو است، اگر این «پیش‌بینی»ها محقق نشود، معادله‌ای که براساس این احتمالات تنظیم شده دچار تزلزل می‌شود. بنابراین اگر مجلس و دولت قادر به ایجاد درآمد قطعی و بازارمحور یا اصطلاحاً «نسوز» باشند، نعمت بزرگی است. اما اگر احتمالات محقق نشوند، مشکلات بروز خواهند کرد. در افزایش حقوق‌ها باید دو واقعیت را در نظر داشت. قانون تصریح دارد افزایش حقوق باید متناسب با تورم باشد، اما وقتی منابع واقعی نباشد، حقوق پرداختی هم در تورم ارزش خود را از دست می‌دهد. بنابراین امید است دولت و مجلس در بررسی‌های خود صرفاً برپایه منابع قطعی درآمدی سرمایه‌گذاری کنند. تجربه ادوار گذشته نشان می‌دهد در مواردی با تکیه بر احتمالاتی که هر لحظه امکان محقق نشدن آن هست، کسری‌های بسیاری ایجاد شده است. هرگاه منابع بودجه با اتکا به درآمدهای قطعی دولت تعریف شود، تراز مالی کشور قابل‌مدیریت است. اما زمانی که احتمالات خوش‌بینانه جای واقع‌بینی را بگیرند، دولت ناچار به استقراض و چاپ پول خواهد شد که پیامد آن افزایش تورم و فشار بر مردم خواهد بود. لذا حرف امروز این است که در تصویب بودجه نباید روش‌های سخت تأمین مالی را پیش روی دولت گذاشت.

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای شماره ۴/م ۱۴۰۴/۲
شرکت مخابرات ایران - منطقه تهران
اداره کل مخابرات منطقه ۲ تهران
موضوع: عملیات نگهداری امور شبکه ثابت (شبکه های مسی و شبکه های فیبر نوری و واگذاری خطوط) در محدوده مرکز مخابرات شهید قدوسی
جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت شرکت مخابرات ایران منطقه تهران به نشانی te.tci.ir مراجعه فرمایید.
روابط عمومی شرکت مخابرات ایران - منطقه تهران

آگهی ارزیابی کیفی مناقصه‌گران
(مناقصه عمومی دو مرحله ای غیریکپارچه (غیر فشرده))
بانک صنعت و معدن
بانک صنعت و معدن در نظر دارد در چارچوب قانون برگزاری مناقصات، "تأمین، ساخت، نصب و راه‌اندازی و راهبری و پشتیبانی مرکزداده" را به شرکت‌های واجد شرایط واگذار نماید. لذا بدین‌وسیله از کلیه شرکت‌هایی که در این زمینه فعالیت دارند و از مراجع ذیصلاح دارای مجوز لازم می‌باشند دعوت می‌شود جهت دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی از تاریخ انتشار این آگهی به مدت ۷ روز از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) www.Setadiran.ir اقدام نمایند. کلیه مراحل برگزاری مناقصه اعم از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه مذکور انجام خواهد شد. لذا لازم است مناقصه گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی جهت شرکت در مناقصه را محقق سازند.
تلفن پاسخگویی: ۱۹-۲۲۰۲۹۸۱۱ - ۲۷۸۷۴۰۵۶ - ۲۷۸۷۱۰۵۲
• مهلت تحویل اسناد: حداقل ۱۴ روز بعد از آخرین مهلت دریافت اسناد استعلام از سامانه ستاد (مطابق برنامه مندرج در اسناد استعلام ارزیابی کیفی).
• حداقل شرایط شرکت در فرآیند ارزیابی، مطابق اسناد مذکور می‌باشد.
• نوع تضمین شرکت در مناقصه مطابق آئین‌نامه تضمین معاملات دولتی بوده و مبلغ آن در اسناد مناقصه فوق متعاقباً اعلام خواهد شد.
روابط عمومی و امور مشتریان
سامانه یکپارچه پاسخگویی: ۰۲۱-۸۴۹۸
www.bim.ir
م الف ۳۶۲۲ - شناسه ۲۰۸۱۴۱۹

نکات شاخص لایحه بودجه ۱۴۰۵

برش

- پیش‌بینی اعتبار کارت «امید مادران» / **۱۴۰۰۰ میلیاردتومان**
- رشد ۳۰ درصدی اعتبار امور رفاهی و اجتماعی نویسندگان، هنرمندان، روزنامه نگاران و فعالان قرآنی / **۱۴۰۰ میلیارد تومان**
- رشد ۲۵ درصدی اعتبار حق بیمه قهرمانان و پیشکسوتان ورزش / **۴۰۰ میلیارد تومان**
- رشد ۱۰۰ درصدی اعتبار المپیک و پارالمپیک برای اعزام به مسابقات آسیایی / **۸۵۰ میلیارد تومان**
- رشد ۱۵۰ درصدی اعتبارات تولیدات فرهنگی (پویانمایی و بازی‌های رایانه ای) / **۱۰۰۰ میلیارد تومان**
- رشد ۵۵ درصدی اعتبارات تولیدات فرهنگی (فیلم سینمایی فاخر) / **۱۰۰۰ میلیارد تومان**
- کمک‌های فنی و اعتباری در قالب وجوه اداره شده و ارائه تسهیلات بانکی به‌منظور اشتغال جوانان و توسعه کسب و کارهای فرهنگی، از محل مالیات بر ارزش افزوده / **۲۰۰۰ میلیارد تومان**
- اعتبار مرمت ۷۰۰ اثر تاریخی و فرهنگی در طی سال / **۱۶۷۵ میلیارد تومان**
- اعتبار تکمیل ۵۰۰ پروژه نیمه تمام ورزشی بویژه در مناطق محروم و روستاها/ **۱۲۹۰۰ میلیارد تومان**
- رشد ۱۰۰درصدی اعتبار پیش‌بینی شده برای تکمیل و بازسازی ورزشگاه آزادی و سالن‌های ورزشی در ۱۳ شهر / **۴۰۰۰ میلیارد تومان**

کاهش سهم اعتبارات امور فرهنگ از ۲/۸٪ ۱۴۰۴ به ۲/۶٪ در ۱۴۰۵

ارقام به همت

	قانون ۱۴۰۴	لایحه ۱۴۰۵
جمع کل اعتبارات جدول ۷	۳۱۴۵	۳۹۷۱
جمع اعتبارات امور فرهنگ	۸۷	۱۰۴
سهم فرهنگ از کل	۲/۸	۲/۶

توضیح برای بودجه چند نهاد فرهنگی و رسانه‌ای

برش

درباره بودجه نهادهایی چون صداوسیما و سازمان تبلیغات اسلامی نیز بزرگنمایی صورت گرفته است.

این درحالی است که برپایه متن لایحه ارسالی دولت به مجلس، اعتبارات سازمان صدا و سیما رشد ۱۶ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۴ داشته است.

سازمان تبلیغات اسلامی با اعتبار۳٫۷ همت در لایحه سال ۱۴۰۵ نسبت به سال ۱۴۰۴ تنها ۵ درصد رشد داشته است. شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه با ۴۹۶ میلیارد تومان اعتبار پیشنهادی برای لایحه ۱۴۰۵ تنها ۵درصد رشد و سازمان اوقاف و امور خیریه «با ادغام دانشگاه علوم و معارف قرآنی»، در لایحه ۱۴۰۵ تنها ۱۹درصد رشد داشته است.

همچنین در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ بخشی از حقوق کارکنان سازمان حج و زیارت پیش‌بینی شده بود، اما در لایحه سال ۱۴۰۵ حقوق این کارکنان به صورت کامل پیش‌بینی شده است تا موجب افزایش هزینه‌های زائران نشود.

کاهش ۵درصدی اعتبار مؤسسه تنظیم و نشرآثار امام خمینی(ره)

برش

برخلاف ادعاهای مطرح شده در برخی رسانه‌ها مبنی بر اینکه نهادهای وابسته به بیت امام(ره) سه ردیف جداگانه در لایحه بودجه دارند، واقعیت به گونه دیگری است.

مؤسسه تنظیم و نشرآثار امام خمینی(ره)، آستان امام خمینی(ره) و پژوهشکده امام خمینی(ره) در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ دارای سه ردیف مستقل هستند.

درحالی که در لایحه ۱۴۰۵ با ادغام ردیف‌ها، هر سه مجموعه در یک ردیف ادغام شده است.

همچنین در سال ۱۴۰۴ مجموع اعتبار هر سه مجموعه ۶۲۴ میلیارد تومان بود که در لایحه سال۱۴۰۵ مبلغ ۵۹۸ میلیارد تومان اعتبار برای این سه مجموعه پیش‌بینی شده است و نشان دهنده یک کاهش ۵درصدی است.

کاهش ردیف‌های امور فرهنگ در جداول لایحه ۱۴۰۵ از ۱۳۹ ردیف به ۷۴ ردیف

تعداد ردیف‌ها	قانون ۱۴۰۴	حذف	ادغام	لایحه ۱۴۰۵
جدول ۷	۶۰	۲	۲۰	۳۸
جدول ۷-۱ (موقت)	۶۶	۳۹	۰	۲۷
جدول ۹ (موقت)	۱۳	۴	۰	۹
جمع کل	۱۳۹	۴۵	۲۰	۷۴

با افتتاح دومین ردیف واحد فرآورش مرکزی میدان مشترک آزادگان جنوبی، صنعت نفت جان تازه گرفت

افزایش و تثبیت تولید نفت و کاهش هدررفت گاز در قلب غرب کارون

در پهنه داغ و استراتژیک غرب کارون، جایی که مرزهای جغرافیایی با مرزهای انرژی درهم‌تنیده‌اند و هر بشکه نفت، معنایی فراتر از عدد و رقم دارد، افتتاح دومین ردیف واحد فرآورش مرکزی میدان مشترک آزادگان جنوبی، فصلی تازه در تاریخ صنعت نفت ایران گشود. این طرح بزرگ که با تکیه بر توان داخلی و همت متخصصان ایرانی به بهره‌برداری رسید، نه‌تنها ظرفیت تولید نفت کشور را افزایش داد، بلکه گامی تعیین‌کننده در تثبیت تولید پایدار، کاهش هدررفت گازهای همراه و صیانت از منافع ملی در یکی از مهم‌ترین میادین مشترک با عراق به شمار می‌رود.

میدان آزادگان جنوبی، به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین میادین نفتی مشترک ایران و عراق، سال‌هاست در کانون توجه سیاست‌گذاران و مدیران صنعت نفت قرار دارد. توسعه این میدان، صرفاً یک پروژه صنعتی نیست، بلکه بخشی از راهبرد کلان کشور برای حفظ سهم ایران از منابع مشترک و تقویت امنیت انرژی محسوب می‌شود. در چنین بستری، راه‌اندازی دومین ردیف واحد فرآورش مرکزی (CTEP) اهمیت دوچندانی می‌یابد.

این واحد فرآورشی که بزرگ‌ترین واحد فرآورش نفت و گاز کشور محسوب می‌شود، در زمینی به وسعت حدود ۷۰ هکتار احداث شده و در طراحی نهایی شامل چهار ردیف فرآورشی است. هر ردیف ظرفیت فرآورش ۸۰ هزار بشکه نفت خام در روز را دارد و در مجموع، ظرفیت نهایی آن به ۳۲۰ هزار بشکه در روز خواهد رسید. با بهره‌برداری از ردیف دوم، ظرفیت فرآورش فعال این مرکز به حدود ۱۶۰ هزار بشکه در روز افزایش یافته و در عمل گلوگاه اصلی تولید در آزادگان جنوبی تا حد زیادی برطرف شده است.

محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت در آیین افتتاح این طرح با تأکید بر اتکا به توان داخلی در توسعه میادین مشترک، این پروژه را یکی از زیرساخت‌های کلیدی غرب کارون دانست و تصریح کرد که تکمیل ردیف‌های فرآورشی، ضامن تولید پایدار در این منطقه است. به گفته وی راه‌اندازی این واحد نه‌تنها تولید میدان آزادگان جنوبی را افزایش داده، بلکه ظرفیت‌های فرآورشی سایر میادین منطقه را نیز آزاد کرده و امکان رشد تولید در کل غرب کارون را فراهم ساخته است.

براساس داده‌های ارائه‌شده، در ۱۴ ماه گذشته و هم‌زمان با اجرای فازهای مختلف این طرح، تولید نفت میدان آزادگان جنوبی بیش از ۵۰ هزار بشکه در روز افزایش یافته و طبق برنامه‌ریزی انجام‌شده، تولید این میدان تا پایان سال‌جاری به حدود ۱۹۰ هزار بشکه در روز خواهد رسید. این ارقام نشان می‌دهد که با احتساب روند افزایشی اخیر، مجموع افزایش تولید به بیش از ۶۰ هزار بشکه در روز خواهد رسید؛ افزایشی که بدون فراهم شدن زیرساخت‌های فرآورشی امکان‌پذیر نبود.

از منظر فنی، سیالات تولیدی این میدان ابتدا در دو واحد تفکیک نفت و گاز (GOSP) در بخش‌های شمالی و جنوبی میدان دریافت و پس از جداسازی اولیه، از طریق خطوط لوله به واحد فرآورش مرکزی منتقل می‌شود. راه‌اندازی ردیف جدید فرآورشی، علاوه بر تسریع فرآورش نفت خام، موجب آزادسازی حدود ۶۰ هزار بشکه در روز از ظرفیت واحدهای فرآورشی دیگر شده است؛ ظرفیتی که می‌تواند برای توسعه چاه‌های جدید یا افزایش تولید سایر میادین مورد استفاده قرار گیرد و انعطاف

عملیاتی صنعت نفت در منطقه را افزایش دهد.

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این طرح، توجه همزمان به تولید نفت و مدیریت گازهای همراه است. در حال حاضر، این واحد قابلیت فرآورش حدود ۲۰۰ میلیون فوت مکعب گاز همراه را دارد که بخشی از آن به‌دلیل تکمیل نشدن ظرفیت‌های پایین‌دستی، در فلرها سوزانده می‌شود. با این حال، طبق برنامه‌ریزی انجام‌شده، قرار است تا پایان سال ۱۴۰۵ حدود ۵.۶ میلیون مترمکعب در روز از گازهای همراه این میدان جمع‌آوری و به پالایشگاه گاز هویزه خلیج فارس (NGL ۳۲۰۰) ارسال شود؛ اقدامی که نقش مهمی در کاهش هدررفت انرژی، حفاظت از محیط زیست و تکمیل زنجیره ارزش گاز خواهد داشت.

از نظر اجرایی، این پروژه نمونه‌ای روشن از تحقق «ساخت داخل» در صنعت نفت است. بیش از ۸۵ درصد تجهیزات و کالاهای به‌کاررفته در این طرح توسط سازندگان داخلی تأمین شده و شرکت‌های ایرانی نقش محوری در طراحی، تأمین و اجرا داشته‌اند. شرکت پتروپارس به‌عنوان پیمانکار EPC و پیمانکار عمومی با هدایت شرکت ملی نفت ایران و شرکت مهندسی و توسعه نفت (متن)، اجرای این پروژه بزرگ را به سرانجام رسانده است؛ پروژه‌ای که در شرایط محدودیت‌های بین‌المللی، بار دیگر توان فنی و مدیریتی صنعت نفت کشور را به نمایش گذاشت.

حمید بورد، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، نیز در این آیین با اشاره به شکسته شدن رکورد تولید نفت در هفت سال گذشته، بهره‌برداری از ردیف جدید واحد فرآورش آزادگان جنوبی را گامی مؤثر در تقویت زیرساخت‌ها و توسعه متوازن میادین مشترک دانست و تأکید کرد که بخش قابل توجهی از نیروی انسانی شاغل در این طرح از نیروهای بومی منطقه هستند.

در حوزه اشتغالزایی، این طرح دستاوردی ملموس برای استان خوزستان به همراه داشته است. در دوره ساخت و اجرای پروژه، به‌طور متوسط برای حدود ۱۵۰۰ نفر نیروی مستقیم و بیش از ۲۵۰۰ نفر نیروی غیرمستقیم اشتغال ایجاد شد و با ورود واحد به مرحله بهره‌برداری، اشتغال پایدار برای حدود ۷۰۰ نفر و عمدتاً از بومیان منطقه فراهم شده است؛ موضوعی که سال‌ها یکی از مطالبات اصلی مردم این مناطق نفت‌خیز بوده است.

در مجموع، افتتاح دومین ردیف واحد فرآورش مرکزی آزادگان جنوبی را می‌توان نماد پیوند اراده ملی، توان داخلی و نگاه راهبردی به میادین مشترک دانست؛ طرحی که نه‌تنها صنعت نفت ایران را یک گام به جلو برده، بلکه پیام روشنی از عزم کشور برای حفظ سهم خود از منابع مشترک و حرکت به‌سوی تولید پایدار، هوشمند و مسئولانه در عرصه انرژی مخابره می‌کند.